

HÉTFŐI NAPLO

POLITIKAI HETILAP
FELELŐS SZERKESZTŐ: DR. ELEK HUGO

MEGJELENIK MINDEN HÉTFŐN REGGEL
Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest,
VIII. kerület, Róki Sziárd ucca 3. szám
Telefón: J. 8-96, vasárnap este: J. 62-35

AZ ELŐFIZETÉS ÁRA:
Egy évre 100.000 K
Félévre 50.000 K
EGYES SZÁM ÁRA:
Magyarországon 2000 K. Jugoszláviában
& Németországban 2000 osztrák korona

XV. évfolyam

Budapest, 1924 július 28

27. szám

Megalakult az új szerb kormány Koncentrációs kabinet

Belgrád, július 27.
Jovanovic javaslatának megfelelően a király ma Davidovic Ljubát, az ellenzéki blokk vezérét koncentrációs kormány alakításával bízta meg. Davidovic már ma este a király elé terjesztette az új kormány listáját, amelyben helyet foglalt öt demokrata, négy szlovén-kerklialis, három bosnyák mohamedán, és Nastas Petrovics radikális disszidens, aki a belügyi tisztséget vállalja. A külügyminisztériumot Marinkovic Vojta veszi át, aki a háború alatt pénzügyminiszter volt, a hadügyminisztériumot Hadjic tábornok, a királyi udvarmestert pedig, aki 1919-ben az első Davidovic-kormányban is tagja volt. Kovicsev szlovén kerklialis mint vallás-és közoktatásügyi miniszter az új kormány alelnöke lesz, Spaho dr., a bosnyák mohamedánok vezére pénzügyminiszter. A király ma este aláírta a kinevezési okmányokat. A kormány tagjai holnap letessék az esküt.

Németországot meg kell hívni a konferenciára

London, július 27.
A szövetségesek közeli értekezlettel kapcsolatos irányadó angol helyen a következő kijelentést tették:
Két kérdést áll ma Európa államférfiai előtt: Az első, ha a Dawes-tervet keresztül akarják vinni, akkor Németországnak mint „kétséges tényezőnek” kell abban résztvennie, mert valószínűleg ez az utolsó esély, hogy Németország és Európa megállapodjon az új utazás útját. Másodszor azoknak, akik a 40 millió font sterlinget kivető kölcsönben részt akarnak venni, teljes megnyugvást kell találniuk, hogy Németország biztos garancia a kölcsönnek és hogy a terv, amely elegendő biztosítékot kíván nyújtani a hitelezőknek, nem történik hátrányos változtatás.
Franciaországban éppen úgy, mint minden más nemzetnek el kell ismernie ezeket a tényeket, Franciaország véleménynyilvánításában erősen közeledik az a körülmény is, hogy neki magának szintén pénze van szüksége, valamint az, hogy a konferencián tervebe vett megoldás megvalósulása azonnal erősen kihívja a francia frankra. Már a konferencia megkezdése előtt különös jóakarattal és beható tárgyalások után egyetértés jött létre és ezt az egyetértést bizonyos közbefogott intrika után is sikerült fenntartani. Az egyetértés fenntartása lényeges a jóváhagyás kérdése megoldására nézve és fontos a szövetségeseknek egymás között fenálló adósságinak szempontjából is. Az egyetértés azonban csupán akkor lehet megvalósulni és fenntartani, ha szembeszállnak a tényekkel. Ez az, amit Nagy-Britannia nagy szövetségesétől továbbra is elvár.

London, július 27.
Coolidge elnök kijelentette, hogy Hughes államtitkárnak közre kell működnie abban, hogy a londoni konferencia megkezdése után és hogy Németország meggyőződésére jusson és hogy Németország meggyőződésére a konferenciára.
Az hiszik, hogy a német delegátusok talán csütörtökre érnek ide, mire aztán a jövő héttől mindent meg lehet vitatni, hacsak a németekkel folytatandó tárgyalások nyomán nem kell majd újabb tárgyalás alá venni az eddig elintéztett kérdéseket is.

Az ellenzék összehívhatja a nemzetgyűlést

Ha kedden nem kap kielégítő választ az ellenzék, benyújtják az összehívást kérő ívet — Dróczy Győző nyilatkozata a szocialistákkal folytatott tárgyalásáról

Kétségtelennek látszik, hogy a hét folyamán összehívják a nemzetgyűlést. Olyan súlyos problémák merültek fel ugyanis az utóbbi napokban, hogy a nemzetgyűlés összehívása elkerülhetetlenné vált. Az angusztsi lakbérfizetés körül támadt bonyadalmak, a munkanélküliség, a vagyonváltásföldek árának és haszonbérének megállapítása kielezték az ellentéteket, úgy-

— Irásban előterjesztést tettem a szociáldemokrata pártnak, hogy az agrárdemokrata képviselők csatlakoznak a szocialistákhoz, ha az amnesztia és a munkanélküliség kérdésében a Házát egybehívni akarnak. Az agrárdemokrata ellenzéknek csak az a kívánsága, hogy a Ház összehívásának indoklásába vétessék be a vagyonváltásföldek árának és haszonbérének megállapítása is.

rárdemokraták aláírása megnyerhető. Megállapítom, hogy

35-40 aláírás biztosítva van.

— Már előbb egybehívjuk volna a Házát, ha nem reménykedtünk volna abban, hogy az általános felzúdulás is elég lesz a kormánynak arra, hogy valkermé szándékát megne valósítsa. Minthogy

a földreformtörvény rendeleti uton való megsemmisítése nagy veszedelem jelent.

kénytelenek vagyunk a Házát egybehívni.

Az aláírók együtt vannak.

Dróczy Győző nyilatkozata is azt bizonyítja, hogy a Ház összehívása még e héten megtörténik, mert a keddi 33-as bizottsági üléstől eredményt várni nem lehet.

a 33-as bizottság keddre egybehívott ülése elvethetően eredménytelenül fog végződni.

Az ellenzék viszont el van szánva arra, hogy a Házát összehívja, ha kedden nem kap kielégítő választ. Ez pedig nem valószínű.

Kérdést intéztünk a parlament egybehívó mozgalom vezetőjéhez: Dróczy Győzőhöz, aki a következőket mondotta a Hétfői Napló munkatársának:

A szociálisták elvették hozzájárultak a Ház összehívásához.

De tájékoztam más irányban is. A Kossuth-párt, a demokrata-párt és a pártok kívüli ellenzék agrá-

A Nemzeti Bank a kölcsönösszeg hetvenöt százalékára erejéig lombardhitelt nyújt

Nyolc és fél százalékot kamatoznak a kölcsönkötvények — Kár, hogy a népszövetség csak 11 1/2 milliót engedett magyar jegyzésre

Temesváryi Imre nyilatkozata a Hétfői Naplónak

A belföldi kölcsönjegyzést megelőző hírek úgy tüntették föl ezt az akcióit, mintha a Népszövetség kénszerítette volna a kormányt arra, hogy a külföldi kölcsön egy részét az ország belsejében helyeztesse el. Ezzel a hírrel szemben most általánosan tudni vélik, hogy a Népszövetség már a külföldi kölcsön fölkelése érdekében is szikszálom tartotta, hogy a magyar polgárság is részt vállaljon a kölcsönből, egyébként pedig most, hogy a kölcsön feltételei nyilvánosságra kerültek, éppen sajnálni kell, hogy csak 11 és félmillió aranykorona jut a kölcsönjegyzésből Magyarországra.
Aktuálisnak tartottuk ez ügyben megkérdezni Temesváry Imre nemzetgyűlési képviselőt, a szanalási törvényjavaslat volt előadóját.

tette a Hétfői Napló munkatársai előtt:

— A nemzetek szövetségének tanácsával kötött szerződésünk olyan fogadtatásban részesült a külföld részéről, amelyre a legnagyobb optimizmus mellett sem számíthatunk. Mindenféle a legnagyobb érdeklődés nyilvánult meg a jegyzés iránt, annyira, hogy a megállapított kvótát néhány nap alatt teljesítették. De érthető is ez a nagy érdeklődés, ha tekintetbe vesszük azon előnyöket, amelyek a kölcsönjegyzésből származnak.
A tőkeelhelyezés ugyanis a konszolidált államokban ma legfejlettebb 3-4% hozamot jelent, ezzel szemben a népszövetségi kölcsön 7% kamatot ad

100 dollár névértékű kötvényért csak 88 dollárt kell befizetni, így tehát

a tényleg élvezett kamathozadék 8 1/4% dollárkamatnak felel meg.

Ilyen erős kamatozást állandó tőkeelhelyezésnél sehol sem találunk, különösen ha ehhez még hozzávesszük, hogy a kölcsönnek milyen erős biztosítékai vannak.

A kormány ugyanis a kölcsön szolgáltatásának zálogulát leköttető a vámbányi, a cukoradó, a cukor után fizetendő kincstári haszonrészesedés, a dohányjüvedék összes nyers bevételét és a sójüvedék tiszta bevételeit.

Előny továbbá az is, hogy az esedékes szelvények minden fennálló vagy behozandó adó, illeték, stb. alól mentesek. Nem szabad figyelmen kívül hagyni, hogy a népszövetségi kölcsönkötvények nemcsak magas valutakamatokat hoznak, de amellet

a Nemzeti Bank a kötvények névértékének 75%-a erejéig bármikor folyóssít lombardhitelt a kötvény tulajdosának.

Ilyen előnyös feltételek mellett kívánatos lett volna, ha a nemzetek szövetsége nemcsak 11 és fél millió aranykoronát, hanem ennél sokkal nagyobb összeget engedélyezett volna a kölcsönből a magyar polgárság jegyzésére. Mert hiszen minden állér, amit a magyar polgár ebbe a kölcsönbe befektet, nemcsak a nemzet talpraállítását szolgálja, de annak minden hozadéka itthon marad és itthon gyűmölteszik, a magyar polgárok vagyoni helyzetét erősíti és végső eredményben az egész nemzet közgazdasági helyzetét javítja.

— Sokan lesznek akik a hadikötvények és egyéb államadóssági címleteknek a háború utáni értékesítkésességét

Temesváry Imre, aki a kölcsönügyi vonatkozásokat a legalaposabban ismeri, a következőképpen ismer-

Nem

A tagadásnak, vagy mondjuk helyesebben a megtagadásnak ezt a kifejezést Vass József dr. népjóléti miniszter mondta ki helyettes kormányelnöki minőségében a fővárosi kereskedő deputációja fővárosi beszédére adott válaszában. A hang kemény, a visszautasítás rideg volt s ezt a keménységet és ridegséget nem enyhítette se a kereskedelmi, se a pénzügyi miniszternek biztatása, hogy talán mégis másként lesz, talán lehet a helyzeten segíteni.

A népjóléti miniszternek kemény, rideg válasza annál feltűnőbb volt, mert olyan kérdésben történt, mely az államháztartást vagy a ma divatos szanalást közvetlenül nem érinti, közvetlenül legfeljebb a háztartások zsebéért érdeklí, amelyet a népjóléti miniszter uraly egyetemben egyébként mi is tisztelben tartandónak vélünk.

Mindazonáltal azt hisszük, hogy ép annyi figyelmet érdemel a népjóléti miniszter ur részéről is, mert kereskedő és iparos világnak is, mert legalább ugyanolyan értékű polgárodonosok, és amellet a kereskedőknek, iparosoknak, kisüzis-tenciáknak ebben az esetben százszázalékos igazságuk van a háziurakkal szemben.

Mert miről van szó. Arról mindössze, hogy most, amikor a szanalási akció folyamatban van, amikor hivatalos nyilatkozatok szerint mindenkinék erején felül áldozatot kell hoznia a rögrért, amikor talán éppen a nagy áldozatok miatt a gazdasági és kereskedelmi élet megállt, amikor a zsebek teljesen kiürültek, akkor a kormány méltányolja ezt a kétségterület felnálló és figyelmeztető helyzetet, tegye lehetővé, hogy csupán a jogszokások által szankcionált negyedévés lakbér helyett havonként fizethessenek a lakók.

Bármily elismeréssel vagyunk a népjóléti miniszter ur logikus gondolkodása iránt, és bármennyire respektálандónak tartjuk a háziurak érdekeit, mégis a tény az, hogy a kereskedő, az iparos, a magánüzisvilág, a munkás megfeszített munkával sem tudja előteremteni augsztus elszejére a negyedévi házbért, hogy azzal megtömjé a háziurak dagadó zsebeit.

De más méltánylási okot is találunk volna a népjóléti miniszter ur helyén. Kétségtelen, hogy abban a gazdasági válságban, amelyben élünk, minden konjunktura rossz, de a kereskedő, az iparos, a tisztviselő és a munkás konjunktuurája naponként romlik, míg a háziuraké szilárd, sőt emelkedő tendenciát mutat, amely kétségtelemül előnyösebb helyzetet teremt számukra, mint a lakók számára.

De naivnak is kellene tartanunk a népjóléti miniszter urat, amikor tanácsot hallgatjuk, hogy egyezzenek meg a lakók maguk háziurajkukkal, ha nem tudnók, hogy a népjóléti miniszter ur olykor viceos hangnaptában is szokott lenni.

Pedig az, ami ebben a világvárosnak hirdetett fővárosban történik, szanalmasabb és siralmasabb a leg-szomorúbb válságfájl. Nem olyan időköt élünk, amikor viceokkal lehet kérdéseket megoldani.

Kellő komolysággal figyelmeztetjük a kormányt, hogy az állam-polgárok erkölcsi és anyagi védelme a kormánynak kötelessége s ez a védelem nem lehet egyoldalú, nem favorizálhat egyetlen társadalmi réteget se.

Azt mondjuk, hogy a 33-as bizottság keddi üléség a kormány kompromisszumos megoldást talál. Nem ez a fontos. A lényeg az, hogy olyan megoldást találjon, mely az adózó polgárok helyzetét lehetővé teszi.

Ez a fontos.

75 milliárdba kerül a magyar népnek a vizumkényszer

A legrágább az amerikai vizum — Szomoru emberek csoportja a konzulátusok előtt — Ahol napokig kell sorba állni — Hausse a vizumbörzén — Munkások csak nehezen kapnak vizumot — Mikor ér véget a vizumkényszer

(A Hétfői Naptól külön tudósítójától.)

Hivatalosan a béke napjait éljük. Az előlmisszer-bódék előtt nem állnak már sorjában étellel vívdó asszonyok, lorongyolódott, sápadt, szenvedő anyák és számalmas, toprongyos embervirágok, vérzivataros idők szerencsétlen szilőttjei...

De azért a háboru szelleme, a világegés ezernyi fájo emléke, a véres mult minduntalan visszakísért... Következ-ményvel pedig az élet minden viszony-lapában föllehetők. A háboru sötét árnyai ott jelenkeznek a kolduló rokkantak nyomorában, a nélkülözö hadi-özevgyek és árvak keseregésében és az otthonkban idegenné lett vagy abból kiüldözött magyarok fájdalmasban.

Főleg az utóbbiban. A békeállapot ne-gyedik évében úgy állnak sorfalat az emberek szájai a vizumért, mint annak idején a cukorért, lisztért vagy a mindennapi kenyérért.

Hossz a vizumbörzén

A külföldi konzulátusok palotái előtt állandóan több és több ember szorong és türelmetlenül ként, hogy megszereze a „megváltást” jelentő vizumot. Külö-nösen a szanalás ideje óta nőtt meg ijesz-tően a vizumkérők száma.

Vizumkért napról-napra több és soha vissza nem térülö milliók vándorolnak a külföldi konzulátusok pénz-tárába. Ma már fájdalmasan hangzó szalás-mondás lett, hogy mindenben bszsz van, csak a vizumbörzén tombol az egészségtelen hossz.

Mind ezt a budapesti konzulátusok is megerősítik.

Félmillió franciá vizum

A francia konzulátus kapuja előtt 40-50 ember, nő és férj, öreg és fiatal sor-fala látható.

— Botránnyosan sokára körül reánk a sor — méltatlankodik egy festőnővendék külseji fiatalember. — Valóságos zsarolás — jegyz meg egy szökehajó démon — 541.000 koronát fizetnek egy francia vizumért és a tetejébe még meg is várakoztatják érte az embert.

Munkásülőseji férfi távozki a konzulátus hivatalából és elkezerdedtlen pa-naszolja:

— Ugy látszik, a munkésnak éhen kell halnia. Itthon nem kap munkát, kül-földre pedig nem engedik. „Munkésnak nem adunk vizumot” — ezzel utastították el a román, jugoszláv és cseh konzulátusán és most innen is ezzel küldték el. En szivesen itthon maradok, de adja-nak munkát.

Egy borzashajú száninővendéknek már nincs oka buslakodni.

— Kezemen a francia vizum — mondja dertisen kaogva —. Mához egy hónapra meglátom a városok király-nőjét: Párizst és megismerem az igaz, ha-misítandó világvárosi életet... — Aztért nem szükséges olyan nagy útat tenni, mondja egy idősebb úr. Bu-dapest is van olyan romlott város, mint Párizs...

Azán ilyen megjegyzések is elhang-zanak:

— Tulajdonképen csak az menjen ki Franciaországba, aki tud valamit fran-ciául. Ellenkezleg a legnagyobb nehézségekkel kell neki megküzdnie. Számos iskolázott magyar ifju végez Francia-országban nehéz testi munkát, mivel nyelviismeret hiányában nem tud meg-felöl alkalmazást találni.

Nászutasok az Esterházy utcában

As olasz konzulátus előtt sokkal be-rátérősebb a hangulat. Itt nyugodtak, jókedűvek a vizumra várakozók. Dertis az arok, mintha máris Itália kék egy-

alatt élveznék a verőfényes nyári nap-sugarat. Csupa jól öltözött férfiak, elegáns, parfümözött dámák várnak be-csatására. És mátkapárok, akik Olasz-honban, Abázia, Velence és a kék Adria partján kívánják átélni az élet legerő-sebb szakaszát — a mézesheteket.

— Itáiba — szólal meg egy szabályta-lanul hizott, öregedő hölgy — Itália kék egy, Velence, Nápoly és az örökváros: Róma, ma is a legalkalmasabb és a leg-kevésbé hely nászutasok számára. De higgyék el kérem, saját tapasztalatomból tudom, Olaszország tündéri tájai a legnagyobbbíri hegyek arra, hogy fiatal párok ott töltsek el mézeshetüket. En tudom ezt — erősítgeti, hiszen most készülok negyedszer — nászútra.

— Első ízben természetesen a 900-as évek elején méltozottat nászúton lenni — hangzik egy epés megjegyzés.

— Es nem is drága az olasz vizum, be-

utazási engedély sem szükséges, hang-zik az aposztrofált hölgy Bodóné-szerű válasza.

Szomoru emberek közt

A Róki Szilárd uecal román konzulátus előtt már nem ilyen kedélyes a hangulat. Más itt a millió. Fáradt tekintetű emberek, elnyitott ruhájú asszonyok, szomorkodó sokat szenvedett magyarok várnak itt hosszú sorban a vizumra.

— Soha nem hittem volna, hogy Ma-rosvásárhelyt lakó szüelimet csak román vizum birtokában látogathatom meg — kesereg egy székely tanító.

— De ha már idejuttattak bennünket, legalább gondoskodnának ennek a költészes fáradságos vizum-kényszernek az enyhítéséről, Mégis csak rettenetes, hogy tíz ezreket fiztetessenek minden alkalommal, ha felakarom keresni szüelim sírját.

—Ézért igazán kár volt föllábamát el-vezetnem a „Magyaros” tetőn, hogyha szülőfalmat kívánom látni, előb román vizumért kellesen kilárvárt járnom — tör ki az elkezeredés egy mankóra tá-maszkodó hadirokkantból.

Ahol 2-3 napig vára-koznak a vizumra

Hasonlóan szomoru a kép, valamivel nagyított kiadásban a cseh konzulátus palotája előtt is. Csakhogy itt még na-gyobb embersokaság várakozik. Sokan közülük napok óta. Mindenki zúrgolódik, panaszkodik, s ha másként nem tud előreljutni, ezer csalántlansággal próbál-kozik és végül is káromkodik.

— Milliórdokat fizet a magyar nép vizumokért — hangzik a keserő panasz.

Bizony milliórdokat és mennyi en-er-giát.

35 milliárdot fizetünk az utód-államoknak

A francia vizum legális ára 541 ezer, a románé 97 ezer, a csehé 100 ezere, az olaszé 85 ezer, a jugoszlávé 100 ezer korona. Az egyes konzulátusok hivata-los közlései szerint 24 óránként átlag-ban 50 francia, 100 jugoszláv, 75 olasz, 150 román és 350 cseh vizumot adnak ki magyar állampolgárok számára.

Ehhez jönnek még az úgynevezett éves vizumok, amelyekkel egyvált ma-gyar állampolgároktól naponként közel 80 millió korona bevétele van az emlitett öt leglátogatottabb konzulátusnak. De ha hozzászámítjuk ehhez az Egyes-ült államok budapesti konzulátusához befolyó vizumkénti 10 dollárokot, va-minint a többi külállamok területére lépő magyarok vizumdíjait, akkor hozzáve-tőleges számítások szerint évenként 75 milliárdot tesz ki az az összeg, amelyet magyar kereskedők, iparosok, munká-sok, tanulmány- és nászutasok fizetnek vizumokért. Csupán az utódállamok konzulátusainak 35 és félmilliárd bevé-tele van évenként magyarok által fizet-tet vizumdíjából.

Ennyi folyik be vizumokért hivatalo-san, de legalább ennyit vágnak zsebre a vizum-börzsiánerek is.

Dolgoznak a vizumhiánék

Mert ilyenek is vannak. Embereknek, kis és nagy egzisztenciáknak jói jövedelmező forrás a vizumszerzés. Hivatalo-san ugyanis csak többször sorbanál-lás és tülekedés után lehet kilönnökön cseh vizumhoz jutni. Szivesen áldoznak tehát az érdekeltek száz százalkálót többet, hogy a vizumszerzés kilárvártól megszabaduljanak.

Kik a vizumszerzők és merre van hazájuk? Ismeretlenek és mégis mindenki megtalálja őket.

A követészek körül a főkapitányság útlevélosztálya körül sertenkednek. Kedve-cek, barátságosok, szolgálatkészek. Beszélgetésbe olegyednek a várakozók-kal, megtudják, milyen vizumra van szükségük és készséggel följajánlják szol-gálatukat. A vizum-híona eldörobcsátja, hogy nem fogad el díjazást, barátság-s-ból jár küzbe, csupán az „illetőt” kell megfizetni.

Kétféle vizumhiána van. Egyik a szál-lamos, másik a hamisító.

A szálhamos a veszélyesebb. Átveszi az útlevélet, az okmányokat, a vizum-díjat és az „illetőt” járó közben-járási honoráriumot és mindenesetl el-tűnteti. A kárvallott azután nemesak a pénzét veszítette el, hanem előlőki kez-deti a futkosást, hogy okmányainak másolatát megszerezhesse és új útlevé-let kaphasson.

A vizumhamisító már sokkal becsülte-sebb. Az visszafozja az útlevélet a ha-mis vizummal. Ha a hamisítás kiderül, az áldozat még mindig nagyobb aká-dály nélkül megszerezheti a valódi vizumot.

A vizumkijárok azok, akiknek tényleg összekötötéseik vannak a „közécsokkól” és ez az összekötötést jó pénzen meg-fizetik maguknak. Jelenleg díl-höngő hossz tombol a vizumbörzén. 250 —300 ezer korona körül jár a cseh, 200 —250 ezer körül a román vizum árfoyalma és legalább 50 százalék pótlék jár a közvetítőnek a többi vizum után is.

Mire fordítják a vizumokért befolyó összeget? Hir szerint a konzulátusok abból fizetik személyzetüket és abból fedezik a konzulátus egyéb sajkisgöle-tait.

Munkásnak nem adnak vizumot

Érdekes, hogy munkás számára egyáltalában nem adnak ki vizumot. Az illett államok ezzel igyekeznek ugyanis országuk területén a munkanélküliek számának emelkedését megakadályozni. Jugoszláviába például csak abban az esetben kap vizumot magyar ipari munkás, ha annak területén nem áll mun-kába. Jugoszlávia kormányja egyébként a beutazási engedélyektől is eltekint, ha az érdekelte beutazni szándékozó orvosilag igazolja, hogy gyógykezelés vé-gett kíván Jugoszlávia területére utazni. Ugyanekés nem szükséges beutazási engedély azoknak sem, akiknek Jugoszlávia területén szülei, testvérei vannak és ott ingatlanl rendelkezik.

Szabályozzák a vizum-kérdést

A vizumok kiadása körül rengeteg szabálytalanság és visszaélés történik. Nem tudják ezt megakadályozni some-filée övrendszabályokkal. Mint hírlíki, a közel jövőben nemközételeg szabá-lyozzák a vizum-kérdést, amelyet áll-ítólag megszüntetnek, de legalább is enyhíteni fognak. De ki tudja, mikor lesz az meg a gyakorlatban. Addig sok milliórd magyar korona fog befolyni a kifosztott magyar néptől vizum címén az egyes konzulátusok pénztárába.

Ez is a világegés egyik „eredmény” számlája terhére irandó.

Lusztig Elemér.

Hamisfogat 12.000 K-ja

Aranyat, ezüstöt, brilliánt, ékszer, legrágábbban ves-

lvánics ékszerész, VIII, Boross II. 57

Fiatalos, Üde
kristálytisztas archórt varázsol dr. Kaleser-ling HVYARION szépségesez, adagja K 100. Főnkürt: Török-gyógyeszerár. Királyi uca 12. szám. Opera-gyógye-szerár, Andrássy út 26. szám

1914 július 28: megüzentük a háborút Szerbiának

Szemelvények a nagy háború titkos aktáiból Ki felelős a háborúért?

— A Hétfői Napló tudósítójától. —

Ma tíz éve annak a világtörténelmi eseménynek, hogy az egykori monarchia formálisan is megüzenté a háborút Szerbiának.

Tíz év. Szörnyű történelmi távlatok nyílnak meg előttünk — az öt éves háború minden borzalmaival, a forradalmak s minden, ami utána következett. Vér, sok vér, embervér tapad az elmúlt tíz esztendő minden emlékéhez, amint egymásután leperregnek előttünk az események.

1914 július 28-án már mindenki tudta, hogy a háború elkerülhetetlen. Két nappal előbb már megjelent a mozgósítási parancs s a vidékről érkező zsúfolt vonatok áradatként ontották az emberanyagot.

Ma, tíz esztendő után mégis más szemmel nézzük az eseményeket.

A hadüzenet

A katonai intézkedések sorát Szerbia nyitotta meg. Történelmi bizonyosság, hogy Szerbia már július 25-én délután 3 órakor elrendelte a mozgósítást. Pasicus volt miniszterelnök csak ezután három órával értesítette Giesl bárót, hogy Szerbia a Monarchia feltételeit visszautasítja.

Július 25-ike a legizgalmasabb napja volt az európai diplomáciának. Giesl báró már a reggeli órákban értesítette Berchtold külügyminisztert, hogy Szerbia válasza elutasító lesz. Pasicus órákig előbb a külföldi követségeket tudatta is a válaszejegyzék tartalmát.

Giesl báró délután hat órakor kapta meg a szerb kormány jegyzékét, amire azonnal levélbe tudatta Pasicusnak, hogy a diplomáciai viszonyt megszakították tekintve és hat óra harminc perckor a monarchia belgrádi követsége elhagyta a szerb fővárost.

A diplomácia körében ebben a pillanatban a hangulat inkább monarchiaellenes volt. Angol, francia és orosz diplomáciai körökben nyíltan is kifejezést adtak a szerb szimpátiának.

A kullcszak mögött megindult a harc. A diplomácia boszorkánykonyhájában forrott, izzott a háború, amelynek arányai már előre vetették árnyékukat.

Július 26-án a német császár hirtelen megszakította pihenőjét és visszatért Berlinbe, ahol nagy lelkesedéssel fogadták. Miklós cárr július 27-én értesítette levelében Sándor szerb trónörökösöt, hogy „Szerbia sorsa iránt nem lesz közöm-bös.”

Közben izgalmas táviratváltás folyt le a német császár és az orosz cár, valamint Vilmos császár és György angol király közt.

A monarchia diplomáciája tanácsatlannal nézte az eseményeket s csak mikor nyilvánvaló volt, hogy más út nem áll rendelkezésre, határozta el magát Ferenc József király, hogy formálisan is megüzenje a háborút Szerbiának.

Július 28-án délelőtt nyújtotta át a belgrádi német nagykövét Szerbiának a monarchia hadüzenetét. A történelmi okmány, mely francia nyelven volt, magyar fordításban így hangzik:

Bécs, 1914 július 28.

Mivel a szerb királyi kormány ama jegyzékére, mely részre Ausztria-Magyarországot belgrádi követe által 1914. évi július hó 23-án átadott, kielégítő választ nem adott, a császári és királyi kormány kénytelen maga gondoskodni jogainak és érdekeinek védelméről és ezen ebből a fegyverek erejéhez fordulni. Ausztria és Magyarország engedélyezte a jelen pillanattól kezdve Szerbiával szemben hadállapotban levőnek tekintni magát.

Ausztria-Magyarország külügyminisztere Gróf Berchtold s. k.

Ugyanezen a napon Pasicus miniszterelnök a monarchia hadüzenetét a következő táviratban hozta tudomására a külföldi államok szerb követjeinek.

Nis, 1914 július 15. 28.

Az osztrák-magyar kormány ma délelőtt a szerb kormányhoz intézett közönséges írású táviratában megüzenté a háborút.

A kocka tehát elvetetett. A láng felcsapott s csak az volt a kérdés, hogy az belekap-e idegen területekre. Még aznap megtörtént, amit sejtteni lehetett: Oroszország elrendelte az odesszai, kiovi, moszkvai és kazáni hadtestek mozgósítását.

A diplomácia még ekkor se volt tisztában azzal, ami következzik fog. Németország megfenyegette Oroszországot, amely közben Angliával és Franciaországgal megkötötte a fegyverszüneti szerződést. Izgalmas napok következtek, mely végre odavezetett, hogy a monarchia Németországgal az oldalán szembe kerül a fél világgal.

Az események további lefolyása ismeretes.

A háború felelőssége

Tíz év történelmi távlatából tekintve a mult eseményeit nem egyszer felmerült a kérdés, ki felelős a háborúért? A nagyhatalmak még a háború folyamán közzétették a diplomáciai tárgyalások tartalmát. A múlt monarchia 1915 február 3-án bocsátotta ki „vörös könyvet”, melyben a háború felelősségét az orosz politikai kétszínűségére hárítja: „Nagybritannia önzésével és a francia köztársaság revanche-sóvárgásával — olvassuk a vörös könyvben — szövegetve, a szentpétervári kormány nem riadt vissza semmi eszközöl a megvédésből, hogy saját számára szabaddá tegye a pályát legmerészebb terveinek céljaira és lelkiismeretlen kézzel halott száján politikájának szálalából a monarchia fölé.”

A német „fehér könyv” már 1914 aug. 2-án megjelent s megállapítja, hogy ugyanazon napon (július 31.), amikor a cár Vilmos császárhoz egy délután 2 órakor feladott sürgönyben „ünnepelesen szavát adta, hogy csapatai nem fognak provokáló akciót kezdeni”, délelőlt elrendelte az egész orosz hadsereg mozgósítását.

A angol „feké könyv” a diplomata finom disztinzióval mosakodta a felelősség alól. Jogosan ismeri el a monarchiában „a szerbellenes felháborodásnak viharát”, vallja, hogy a monarchiát provokálták, mégis július 29-én sir Grey utasítja a berlini angol követet, hogy fejezze ki Németország előtt, hogy „ha európai tűzvész üt ki, Anglia semlegeségre nem kötelezheti magát.”

Oroszország diplomáciája a „narancssárga könyvben” igyekszik menteni állásfoglalását. Teljesen figyelmen kívül hagyja a monarchia garanciás nyilatkozatát, hogy Szerbia ellen csak büntető expedíció indít a monarchia és arra hivatkozik, hogy „Oroszország köntelen volt megkezdni a fegyverkezést, hogy minden eshetőséggel szemben állhasson.”

A francia „sárgakönyv” egyenesen megvádolja a monarchiát és Németországot a háborús veszedelmek felkeltésével s Viviani a francia kamara aug. 14-én tartott ülésében azt mondja, hogy „egy derék nép függetlensége és a balkáni egyensúly forogott kockán” a monarchia hadüzenetével.

Igy beszélnek a diplomáciai iratok s talán csak a késő történelem lesz hivatott megadni a választ: ki felelős a háborúért?

— A Hétfői Napló tudósítójától. —

A szociáldemokrata párt hetelek óta sürgeti a kormányt, hogy a munkanélküliség problémájának megoldására tegyen konkrét intézkedéseket. Mindezekig azonban mi sem történt, sőt, mint a napilapok megírják, a kormány a munkanélküliség segélyezésének gondolatától irtózik, arról hallani sem akar. Felmerült ugyan a terve annak, hogy a munkanélküliség enyhítésére a közmunkák megindításával segítenek, kiderült azonban, hogy ez a terv meg sem valósítható, mert a kormánynak oly csekély összeg áll e tekintetben rendelkezésére, melylyel az akciót megindítani sem lehet.

A munkanélküliség-probléma azonban augusztus hó elsejével konkrét vonatkozásban is fenyeget. A munkanélküliség száma ma enormisan nagy, ebből a kontingensből a szakszervezetek részéről csak aránylag kevesen kapnak segélyt. Azok is, akik kapnak, csak oly kevés összeghez jutnak hozzá, mely megélhetésükre is alig elégséges.

Mindezek tetejébe most jön az augusztusi házbérnyeged, amely — mint ismeretes — jóval magasabb, mint a májusi házbér.

Ertesülésünk szerint a szociáldemokrata párt konkrét vonatkozásban is rámutatott annakidején arra a fenyegető veszélyre, mely a munkanélküliség körében augusztus

elsején előáll, de a kormány ennek dacára sem tett semmit. Most az a helyzet, hogy a munkanélküliek augusztus elsején nem tudnak lakbért fizetni. Felmerül tehát a kérdés, hogy kitéhették-e a lakásból azok, akik önhibájukon kívül munkanélküliek, ha augusztus elsején nem tudják negyedévi házbérüket megfizetni, vagy pedig ezek a munkanélküliek moratóriumot kaphanak a házbérfizetésre.

A Hétfői Napló munkatársa ebben az ügyben kérdést intézett egyik fővárosi ügyvédhez, aki a következőket mondotta: — Jog szerint, ha a lakó az előirt időben nem fizeti ki lakbérét, azonnal felmondható a lakás. A munkanélküliek helyzete azonban véleményem szerint egy speciálisan elbírálandó helyzet s meg vagyok győződve arról, hogy erre vonatkozóan a kormánynak augusztus elseje előtt annál inkább lesz intézkedése, mert a mai munkanélküliség a munkanélküliek körében határozottan vis major, amelynek konzekvenciáit a munkás nem viselheti.

Megkérdeztük egy ügyben Peyer Károly nemzetgyűlési képviselőt, a szociáldemokrata párt egyik vezető tagját, aki ezeket mondotta: — Pártunk uncs-untalanon tett lépéseket a kormánynál s nyomatkosan felhívta a figyelmet a munka-

nélküliek válságos helyzetére. A kormánynak azonban most úgy látszik az a legfőbb gondja, hogy a háziurakat védje, pedig a háziurak donosokon kívül még igen sokan élnek.

— Ami a kormány szándékait a munkanélküliség leküzdése tekintetében illeti, arra csak az a megjegyzésem, hogy a terv már alapjában hibás. Nem ott kell kezdeni, ahol kezdeni akarják. Ha gondoskodni akarnak komolyan a munkanélküliekről, akkor erők lendülettel indítsák meg a közmunkákat s tegyék lehetővé, hogy munkája után mindenki megélhessen.

— Magam se tudom, mi lesz a munkanélküliek augusztusi lakbérével, mert az tény, hogy ezek fizetni nem tudnak. Hogy kitéhették volna, nem hiszem. A 33-ás bizottság keddi ülésén mindenesetre azt a kérdést is szóváteszt, de ezúttal mondom, nem emlélek semmit.

ELRAGADÓ A CSILLAGHEGYI STRANDFÜRDŐ
három nagy úszómedence, gyógyhatású langyos forrásvíz, óriásmedence, fürdő, étterem, enklánda. Póldári Árak. Pályái tériül a reggeli órákban külön villamos járatk. — Ugyanott olcsó kombinált jegyek
Kabinélvétől: Andrássy út 27

Alapítottát 1882
IMHOF RUHAÁRUHÁZ
VII, RÁKÓCZI ÚT 62. SZÁM
(Nársfa uca sarok)
Ezuton értesítem nb. vevőkönöségemet, hogy elkéso érkezik **3000 darab**

gumikabát
mely **felöltőt**
pótol **375 ezer**
koronás egységárban bocsájtom eladásra. Ezenkívül visszamaradt egyes méreatszámú divatöltönyök **795 ezerkoronás alkalmi árban** Szövetosztályomban alkalmi árukkal
3 méteres divatöszvetmaradékok belésáru kellőkekkel
695 ezer korona Részletfizetésre kedvező feltételek mellett
E hirdetésre hivatkozó levélnek külön 5% engedmény

Legjobb mulatath a **Sziget Szinpadon**
3 óráti állásig
brillians kabaré műsor
Telefonszám 5 óráti 20-73.

Angol szövétmaradékok kiárusítása meglepő olcsón Schnur Henrikél, Rákóczi ut 15

Elfogtak

egy sikkasztó színészt
300 dollár értékű ruhaneműt elzálogosított

A Hétfői Napló tudósítójától. — Vécsey Béla báró mintegy két hónappal ezelőtt egy berlini ismerősének háromszáz dollárt adott át, hogy számára ruhát és fehérműt vásároljon. A berlini ismerős rövidesen értesítette is a bárót, hogy a ruhák megvásárolta, küldjön holmikát megvásárolta, küldjön gyakraiban megfordult Gireth László 23 éves állatolagos szénész és mőzrendező, aki, mikor tudomást szerzett a dolgról, ajánlkozott a bárónak, hogy szívesen elhozza a ruhaneműket, mivel ugyis Berlinbe kell utaznia.

Vécsey báró örömmel fogadta a szénész ajánlatát és kiállított számára meghatalmazást a ruhaneműk átételére. Gireth ezzel utazott. Néhány hét múlva visszaérkezett, felhagyta a ruhákat és nagyon csodálkozott, hogy a ruhaneműk még nem érkeztek meg. Berlinben — nem érkeztek meg. Berlinben — nem érkeztek meg. Berlinben — nem érkeztek meg. Berlinben — nem érkeztek meg.

Néhány napi várakozás után sem érkezett meg a román gyáros, Gireth pedig elmaradt a báróktól és nem jelentkezett. Vécsey báró most érdeklődni kezdett. Berlinben és megtudta, hogy ismerősétől Gireth átvette a csomagot és mint később megállapították, Magdeburgban a báró holmijait elzálogosította.

Gireth ellen följelentést tettek, azonban sehol sem tudták megtalálni. Vasárnap reggel a báró egy hozzatartozója meglátta Girethet, amint egy cukrászdában ült és reggelizett. Azonnal szólt egy rendőrnök, aki bevitte a főkapitányságra. A szénész beismerte, hogy a báró ruhaneműit elcsikkasztotta és hogy a román autógyáros csupán mese volt. Kihallgatása után letartóztatták.

Györki Imre Csehszlovákiában emigránsok hazahozataláról tárgyal

A szociáldemokrata pártvezetőség adott megbízást Györkinek — Közismerten exponált egyének hazahozataláról nincs szó

— A Hétfői Napló tudósítójától —

Györki Imre dr. nemzetgyűlési képviselő a szociáldemokrata párt megbízásából Pozsonyba utazott. Munkatársunknak alkalma volt Györki Imrével elintázása előtt beszélni. A következő információt kaptuk:

— A szociáldemokrata párt megbízásából Pozsonyba, onnan egy pár napra Bésobe, az osztrák fővárosból pedig Prágába, majd több csehszlovákiai városba utazom. Utazásom célja az, hogy Pesthy Pál igazságügyminiszter ismeretes rendelkezéseit megfigyeljem előkészítmények több emigráns hazajöveteléről. Csak olyan egyének hazajöveteléről van szó, akik a bolsevizmus idején követtek el apróbb büncselekményeket, vagy akik a proletárdiktatúra bukása után elmenekültek anélkül, hogy menekülési okuk lett volna. Csehszlovákiai utamról angaztus első napjaiban érkezem haza.

Munkatársunk érdeklődött ez ügyben a szociáldemokrata párt titkárságánál is, ahol a következőket mondták:

— Györki Imre dr. a pártvezetőség megbízásából foglalkozik az emigráció ügyével. Most is megbízásra tárgyal Csehszlovákiában több emigráns hazahozataláról. Hogy kikről van szó, nem lehet megmondani főként azért, mert a vezetőség maga sem tudja, hogy Györki Imre kikkel tárgyal és kiknek hazajövetelét tartja előkészíthetőnek. Információinkat kiegészíti az a beavatott helyről szerzett értesítés, hogy egészen jelentéktelen és a nyilvánosság előtt kevésbé ismeretes egyének hazahozataláról van szó. Azok a hírek, amelyek közismert exponált politikusok (Jászi Oszkár!) hazajöveteléről szólnak, nem felelnek meg a valóságnak.

Izgatás miatt újabb eljárást indítottak Wetner Jakab ellen

Hajszja a hazatért szociálistavezér ellen

— A Hétfői Napló tudósítójától. —

Hetek óta élénken foglalkoztatja a közvéleményt a hazatért Wetner Jakab ellen indított büntügyi eljárás. Eleinte az ügyesség folytatott kihallgatásokat annak kiderítésére, hogy mennyiben terhelte Wetnert a szociálisták és kommunisták között létrejött megegyezés és milyen része volt Wetnernek abban, hogy a kommunisták a hatalmat átvehették.

Az ügyességi kihallgatások nem hozták meg a kívánt eredményt, ere az ügyet további kinyomozás céljából áttették a főkapitánysághoz. A rendőrség politikai osztályában Wetzel Viktor rendőrkapitány folytatta le a nyomozást és a Hétfői Napló információi szerint teljesen megdőlt az a vád, hogy Wetnernek az egyezségalkotásában megszerkesztésében része volt.

A hajszja ezzel azonban nem ért véget. Szombat délután „sürgős” jelzésű idézet kaptak a főkapitányságra Vanczák János, Peyer Károly, Winwardt Agoston dr. és Szőke Sándor dr. ügyvéd, hogy tanúkihallgatás céljából vasárnap délelőtt jelenjenek meg Wetzel kapitánynál.

Az idézettek meg is jelentek és ekkor derült ki, hogy miután az egyezségalkotás körül vádval fias-

kót vallottak, most új vádat követsoltak Wetner ellen.

Előkerítették Wetnernek egy beszédét, amelyik nyomtatásban meg is jelent. Ezt a beszédet Wetner a kommunál alatt júniusban a Népközpontban tartott szovjetkongresszus megnyitására mondta el és fűzőlték benne az összeült kongresszus. A beszéd egyes passzusait rágadták ki és ebből akarják Wetnerre ráírni az osztályelleni izgatás vádját.

Erről a nyomtatásban megjelent beszédről Wetner már kijelentette, hogy a neki ímputált beszéd nagyrészt nem mondatok és az egész beszéd meghamisítva jelent meg. A vasárnap délelőtti kihallgatott tanuk elmondották, hogy tudomásuk szerint Kun Béla a szovjetkongresszuson elhangzott összes beszédet a nyomdabaadás előtt átmentte, azokat átjavította, egész részeket kihúzott és másokat írt bele.

Wetner kijelentésével szemben tehát a rendőrségnek nem sikerült bizonyítania azt, hogy Wetner az inkriminált beszédek tényleg elmondotta és így az izgatás vádját is el kell ejteni. Kiváncsian várjuk, hogy ezek után milyen újabb ürügyet fognak találni Wetner további üldözésére.

Budavári László legújabb tevékenysége

Az exképviseelő-szerkesztő úr gyűjtést rendez: nyomdára — ötödik éve van fizetéses szabadságon és szabadjegglyel állampénzen utazik az ébredő népgyűlésekre

— A Hétfői Napló munkatársától. —

Budavári László, aki egykoron a nem valómi előkelő csengésű Buturescu névre hallgatott, eseménydús pályájának újabb fázisához érkezett. Ez a kivételes ambíciója egyéniség meglehetesen változatos életpályát futott meg — már eddig is. Ki tudja, mi véle nöheti még ki magát? Kezdetben volt a Buturescu, a esendes hangu oldh prepá. Az istenadta még almodni sem mert volna soha arról, hogy valaha a magyar törvényhozás fényes palotájában ébredő-magyar programmal fogja a nemzeti fajvédelem magasztos ígét hirdetni.

egyszer bevette magát a nagyartó-rés vágya, az nem elégszik meg a tanítószolg egyszerű és mégis hatalmas hivatásával. Buturescu tanító ur a kommunál bukása után felkapta a divatos jelszavakat, papább lett minden papáknál és munkásságát siker koronázta: megválasztották nemzetgyűlési képviselővé. De hajlítottak az idők. A választók hálátlanok és a Buturescu tanító urból lett Budavári képviselő ur megbukott az új választáson. Most azonban már derogált visszatérni az ir, ur, ri írvaolvasni tanítás mesterségéhez. Buturescu tanító urból Budavári képviselő uron keresztül Budavári szerkesztő ur lett:

a Nemzeti Élet című „ma még helyes, de maholnap már napilap lesz” című újság felelős szerkesztője. De hajl... Megváltottak az idők. A Nemzeti Élet magasztos ígének kevés számú olvasói nem akartak megszaporodni s a nyomda követelt a pénzt.

Ekkor érkezett el Budavári László tanító-képviselő-szerkesztő ur életének legújabb fázisához, amelynek helyes megjelölése: nyomdatulajdnos-jelölt. A pénzt a hiszékeny emberek fogják adni.

Rákospalotán, Pestújhelyen, Újpesten és általában Budapest kapcsoló részein kevés jobban ismert egységiség van, mint Budavári László. Mindenki ismeri a kerület volt képviselőjét, nemcsak azért, mert a törvényhozásban Pestkerületet képviselte, hanem azért is, mert

volt választóit újabban gyűjtő-ívekké látja el, amelyeken a Nemzeti Élet nyomdájára számára gyűjt és gyűjt.

Az adakozásokról szóló kimutatások meg is jelentek a Nemzeti Élet egyes számaiban és úgyhírlik, hogy már a 27 milliót is meghaladja a gyűjtés végösszege.

Megpróbáltunk ennek a hírek valódiságát ellenőrizni, kerestük mindenfelől a Nemzeti Élet legújabb számát, sajnos, nem sikerült megtalálni. A tözsdékben csodálkozva hallgatták a kérdést, Nemzeti Élet! — Ilyen is van? — kérdezték. Végül is a keleti pályaudvar nagy hírlapcsarnokában sikerült egy árust felfedezni, akinek el szokták hozni a Nemzeti Élet-et.

— Megszűnt az, kérem. Két hete nem hozták. Budavári most gyűjtő a pénzt a nyomdára. Amíg összegyűjt, szünetel a Nemzeti Élet.

— felelte a jól értesült. Budavári László eszerint pénzt gyűjt — saját nyomdájá, illetve a Nemzeti Élet-nyomdájára számára.

Ezeket a pénzeket betűpénzeknek vagy ólomkatonáknak nevezik.

Mindenesetre, szokatlan módja ez a nyomdaalapításnak és

meg kell kérdeznünk a betűgyűjtő miniszter úrtól, adott-e engedélyt Budavári Lászlónak arra, hogy pénzt gyűjtjön a Nemzeti Élet nyomdájára?

Adódik azonban itt egy másik kérdés is.

Miért nem tanít Budavári László állami elemi iskolai nép-tanító ur immár ötödik esztendeje?

Klebsberg Kuno gróf kultusz-miniszternek tudnia kell arról, hogy milyen ürügy alatt annak Budavárnak immár ötödik esztendeje állandó szabadságot a B-listák korszakában. Mert az mégis csak felháborított, hogy akkor,

amidőn ezrével bocsátják el a tanítókat, akkor Budavári László négy év óta szabadságon van, fizetését pedig felveszi pontosan,

sőt állami fizetésével a zsebében, vasúti szabadjegglyel utazik az ébredő-gyűlésekre — a liberális Bethlen-kormány nagyobb dícsőségére.

Meinl-kávé

Borosfordó

minden nagyságban és mennyiségben új tölgyfából

buzáért

vagy előnyös fizetésre kapható:

Böhm Kálmán hordogár Rt.
Budapest VI, Szabolcs ucca 19

Telefón: 148-12 és 129-01

Távíratcím: Hordósböhm

Meglepő árakat fizetek
veltség fejfirukákéért

Wertheimer Gy. Zichy Jenő u. 23. Telefón 165-33

Míg Üzletünk átalakítása tart,

rendkívüli

kiadásítás mélyen

leszállított árakkal

az összes rakításon levő gyermekruhák-
szalagokból (1 évesőtől 16 éves korig)

Gyermekkalapok	10.000
Matrózaspakák	25.000
Fűtőbáronykalapok	30.000
Selyem kötött gyermekruhák	30.000
Babain ruhák	30.000
Kötött sapka és sál	30.000
Gyapjú kötötttruhák	100.000
Szövet iskolaruhák	150.000
Gyapjú kötöttkabátok	150.000
Gyapjú kötött garitúrák	200.000
Kafis szövetruhák	300.000
Felöltök és téllkabátok	400.000

Kirakatainkban áraink láthatók!

Katsinka Kornél utódnál

gyermekruhák különlegességek üzlete

Budapest, IV, Párisi ucca 1. szám

HIREK

A háziúr-jóléti miniszter

Csoha-Magyarország szanálás alatt nyugó lakosai két csoportra oszlanak: háziurakra és lakókra, az utóbbiakat „a nép” gyűjtőfogalom alá szokás foglalni. A szegényeknek, a nincsteleneknek éppen az ország számára gazdasági helyzetére való tekintettel van egy kegyes patronusok: Vass József dr. népjóléti miniszter, aki már több ízben tett bizonyos dolgokat a nép iránti jóindulatáról annál is inkább, mert ő maga is a nép fiait közt emlekedett a bársonyszékbe. Így például örökös emlékezetes maradt az a humánus érzésre való parlamenti közbeszéd, hogy „aki itt nem tud megélni, az vándoroljon ki”. A népjóléti kegyelmes miniszterre helyreigazított ezt az inszinuációt. Ő azt mondotta, hogy „akinek nem teltek az a amit ez a kormány tesz, az vándoroljon ki”. A népjóléti miniszter nyilatkozat mindenesetre alkotmányos érzésről tesz bizonyítást.

De emlékeztet az a jóindulatú jóindulat is, amelyben Vass kegyelmes ur a biaták kiüldetését fogadta. Ség, hogy egyáltalán fogadta őket, bár ez a tény is Dénes István érdeme, aki nem restellte hámszoros is melesztani Vass becéltelődését, míg végül is részánat magát arra a lépésre, hogy fogadta a viharosított Bita kiüldetését. No-de nem is volt abban közzel. A kegyelmes ur leszállta őket, - csodálatosan keppem nem azért, mintha ők volnának az okai, hogy az üléstől leszedte a tetőket háziúrok, hanem lehoradta őket - iustaságuk miatt, hogy miért nem rúgta vissza a tetőket. Persze - inkább napzámba mentek kenyéret keresni a hajléktalanul vált gyermekeiknek, - a helyett, hogy háziúrai lélepitették volna.

Ime, ilyen a nép - gondolhatta Vass ur -, napzámba megú pénzét keresni és a kormányt kéri a háziúrok rendezésére. A história számára Gáspár Antal illusztris rajzoló is megörökítette ezt az épület jelenetét, mondatván Vass által Dénes Istvánnak:

— Miért hozta én hozzá a képviselő ur a biatákot? A népprosszát nem az én reszortom. En népjóléti miniszter vagyok.

Képtelenek vagyunk a miniszter várnak ezt a kijelentést helyreigazítani. Lejjebb lényekedével ugyan, is bebizonyította, hogy melyik osztály áll legközelebb a szívéhez. Kétten álltak előtte kérsél: a lakók és a háziurak. Vaj kinek adott igazat a manát népjóléti nevező miniszter? A népek, a tömegnek a lakóknak? Dehogy. A háziuraknak. Így felett a lakók kiüldetésének:

— Rossz helyre jötték az urak. Én nem népjóléti, én háziúróléti miniszter vagyok. (rtk.)

— Az Údvahadsereg bemutatkozása Budapesten. Az amerikai eredeti Údvahadsereg, amelynek egy-két létes, félhónos híve már hónapok óta próbálkozik híveket szerezni Budapesten, vasárnap este tartotta első nyilvános bemutatkozását „gyülekezést” a Dohány úton 84. szám alatti helyiségben. Két-háromszáz ember részint kíváncsi, részint hívó, vett részt a megnyitón. Franz Rothstein ezredes, a magyarországi „fővezér” tartja a bevezető szónoklatot, amelyet Újhely Ernő lelkes tálmácsol, miután a „fővezér” németül beszél. „Mi nem vagyunk székta, mi nem hozunk új szenteséket...” - mondja a „fővezér”, majd Paula Koch kapitány-kisasszony emelkedik szólásra, hogy hirdesse az Údvahadsereg új iránt, amelyet a hívek Krisztus legfelsőbb megnyilatkozásának tartanak. Meglepően sok híve van már Pesten az Údvahadseregnek - az élet esztéjén, az elbukottak akarunk új áletet élni az Údvahadsereg segítségével.

— Önkényes katonák. A Ferenc József Laktanyában szolgálati tevénytelen szolgálatot magát N... 21 éves korból meghalt.

Miért szivhatatlan a pesti szivar és cigaretta

Tartalékkészlet hiányában egészen friss árut oszhatnak ki a trafikok között - Általános sztrájkra készül a dohánygyári munkásság - Tömör államtitkárnak futárral küldték el a munkások ultimátumát

— A Hétfői Napló munkatársától. —

Az utóbbi időben egyre gyakoribb és általánosabb a panasz a dohányosok körében a trafikok szivhatatlansága miatt. A mérgegrágra cigaretták és szivarok ugyanis kivétel nélkül annyira nedvesek és kemények, hogy még a teljesen egészséges tüdőnek is nagy és nehéz munkát adnak, nemhogy a poros és beteg pesti tüdő tudná könnyed elvezetel végigszivni a Dohányjövők gyártmányait. A trafikok azzal magyarázzák árujuk a nedves keménységét, hogy váratlanul megnövekedett a fogyasztás, nincs idő a szárításra s az áru a dohányraktárakban alig egy-két hétig pihen.

A Hétfői Napló munkatársa utána járt ennek a dolognak s olyan helyről, ahol jól ismerik a Dohányjövők helyzetét, a következő felvilágosítást kapta: — A m. kir. Dohányjövők gazdasági nyakának romlása már régebb óta tart, különösen feltűnővé és észrevehető azonban csak most, mintegy két hónapja vált. Az ok a munkásszűknyekben rejlik.

A helyzet az tudatlilik, hogy a dohánygyári munkásság kap talán az összes szakmák közül a legkevesebb fizetést. Megélhetésük júniusban aztán még súlyosabbá vált, a természetbeni ellátás megvonásával, úgyhogy

Budapest még dohánygyári elvesztette munkásainak egyharmadát.

Az átlag heti munkabérek 180 ezer korona körül vannak. Ebből a családok szakmunkás nem tud megélni s ha csak tud, másutt helyezkedik el.

— Tény az, hogy tartalékkészletük

hiányában egészen friss árut vásárol a közönség a trafikokban. Ennek azonban nem a fogyasztás megnövekedése az oka, hanem az, hogy

a kétharmadára redukált üzemmel dolgozó gyárak éppen csak hogy ki tudják elégíteni az egyenletes fogyasztást.

De nem lehet tartalékolni a termelést azért sem, mert a rosszul fizetett munkások teljesítménye szintén erősen csökkent s innen van az, hogy a pesti dohányos drága pénzt nem kap érett, száraz trafikot, hanem szivhatatlanul keményet és nedveset.

— A dohánygyárak termelését egyébként most újabb válság fenyegeti. A munkásság hangulata igen ekkeseredett. Sürgős bérjavítást követelnek. Székely János volt államtitkár a napokban vezette a dohánygyári munkások egy küldetését a Dohányjövők igazgatóságára és kérte a bérének haladéktalanul való fellemelést. Jellemző a helyzet kiédesedett voltára, hogy báró Natorp Tivadar miniszteri tanácsos

megjéerte, hogy a munkásság kérelméről és hangulatáról futár útján számol be a jelenleg szabadságon levő Tömör államtitkárnak s e hirtre jéerte a végleges választ.

A küldetés tagjai tudomásul vették a választ, de hangsúlyozták, hogy ma havi 1 milliósz jövedelméből nem lehet megélni s ha nem jön sürgős segítség, szívesen kell egy esetleges dohánygyári sztrájk lehetőségével.

— Automobilszerencsétlenség Vörösváron. Vasárnap délelőtt súlyos automobilszerencsétlenség történt Pilisvörösváron. Az országúton Scheiber Leó fővárosi memók autóját nekiment egy fatörzshez és félbört. A kocsiiban a mérnökön kívül Németh Rezső sóffér és Morgenroth Károly ültek. Mindhárom az uttstre estek ki és súlyos sérüléseket szenvedtek. A mentők Scheibert és Németh sóffért súlyos állapotban a Rókus-kórházba szállították, Morgenrothot, aki agyrázkódást szenvedett, a lakására vitték.

— Nyári mulatság. A VII. ker. Zuglói Athletikai Club vasárnap délután és este jói sikerült nyári mulatságot rendezett. Az ünnepelelőjára a Stefánia-úti Demokráta Kör engedte át helyiségeit, amelyet szíveséggel megtöltöttek a résztvevők. Kabaréval, táncval, tréfákkal szórakozott a hajnali órákig a közönség, melynek sorában megjelent a club vezetősége: Böhöm Kálmán, Fuchs Lajos, Scharcz Vilmos, Kertész Antal, Lakner Artur alelnökökkel és családokkal együtt.

— Szabaddalra helyezték a szacharincsempészt. Szombaton este a bécsi hajón szolgálatot teljesítő vámőrök lefogták Hampel Frigyes bécsi ágyúkök, aki öt kilogram szacharint akart az országba becsesempézni. Miután Hampel nem először érték rajta csempészés kísérletén, előállították a főkapitányság központjába, ahol őrizetbe helyezték. Vasárnap reggel hallgatták ki és a kihallgatás után Hampel a főkapitányságról elbocsátották. A lefoglalt öt kilogram szacharint természetesen nem adták vissza és azt az iratokkal együtt áttették a várnhatósághoz, miután Hampel személnye vámjövedéki kihágás.

— Egy örült nő öngyilkossági kísérlete. A Váci-út és Dráva-utca sarkán vasárnap délután a villamos elé akarta vetni magát egy nő. A közönség megakadályozta. Az ismeretlen nőt az odaérkezett rendőr igazoltatni akarta, azonban csak összeférgestelen, zavart feleletet tudott adni. Előállították a kerületi kapitányságra. A rendőr orvos megvizsgálta és megállapította, hogy örült. Az angyalföldi tébolydába szállították.

— Nyaralófejlesztési kiállítás Nagymaros. Ma délelőtt nyit meg Nagymaroson a nyaralófejlesztési kongresszuson kapcsolatos kulturális, gazdasági és ipari kiállítás. Némelyik község egész külön termet foglalt el bekiöltött kiállítási tárgyaival. Külön érdekessége a kiállításnak a dumentum falvakban dolgozó festők munkái, amelyek száza és száz képmen adják vissza a Dunavidék szépségeit és történelmi emlékeit.

— Balcsét a sörgyáron. A Hagenmacher-féle sörgyáron egy magas alványról lezuhant Mészáros Károly munkás. Életveszélyes sérüléssel szállították a telepecuni kórházba, ahol rövid haláltusa után kiszívetted.

— Letartóztatott házasságsejdelgő. A rendőrségre előállították Lieszkovszky Gyula 26 éves állás nélküli bankhivatalnokot, aki többrendbeli csalást és házasságsejdelgést követelt el. Lieszkovszky ur családból származó földbirtokosnak adva ki magát, megszöktette egy gazdag miskolci család leányát és magukkal hozták a család ékszerét. Pestre érkezve aztán faképről hagyta a leányt. Ezután egy

francia nyelvtanórától négy és félmillió koronát, egy fonnyódi eszládtól pedig nagyrétékű ruháneműt esalt ki házassági ígéretekkel. Budapesten egy rokonától 40 kg. súlyú ezüstneműt, egy vendéglőtől pedig 1500.000 koronát vett fel kölcsönbe, amit ugyancsak elszakított. Szécsőkorszyt letartóztatták.

— Elszának támadás a keresepi úton. Vasárnap éjszaka a Keresepi úton a város felé tartott Giszur József szűcsmeister, felesége és egy barátja társaságában. Az Aréna úti vasúti átjárónál egy négy tagból álló ittas társaság útjukat állta, beléjük kötétt és verkedni kezdett velük. Giszurék fölülk tehetőleg védekeztek és a négy támadót futásra kényszerítették. Néhány pillanat múlva a helyszínre érkezett egy rendőr, aki a menekülőket után vetette magát. Egyiküket Bakovszky Pál 25 éves kádársejdelgő sikerült elfogni. A másik három támadónak nyomában van a rendőrség.

— Meghalt a kormányzó tolvaja. Jelentették már a lapok, hogy pénztelen detektívek jelentek meg ifjabb Léder Ottó kártpisceség lakásán, akik lopás miatt akartak letartóztatni. Ugyanis Léder Ottó a kormányzó lakosztályában végzett kártpisces munkát és eddig még ismeretlen módon ellopott három értékes ékszerdarabot. Mikor Léder Ottó meglátta a detektíveket, második emeleti lakása ablakán kiugrott és össetört tagokkal terült el a közeleiben. A mentők a Rókus-kórházba szállították, ahol vasárnap meghalt.

— Palaforradalom a Müszinkörben. A városi letti Müszinkör vasárnap délutáni előadását különös incidens zavarta meg. A szinkör négy diszletező munkása előadás alatt kijelentette, hogyha nem kapják meg régebben követelt bér-emelésüket, azonnal sztrájkra lépnek. Mikor az igazgató megtagadta követelésük teljesítését, a négy munkás eltávozott. Az előadás a diszletezés hiánya miatt félóra hosszát szűntelt, majd a színészek vállalkoztak rá, hogy a diszletező munkákat elvégezzik. Erre aztán helyreállott a rend és az előadást zavartalanul folytatták.

— Aki négyyszer lőtt magára. Szombaton délután a Közlekedési Múzeum előtt posztoló rendőr lövöldözést hallott a bokrok közül. Azt gondolva, hogy revolvercsata folyik a bokrok között, maga is revolvert rántott és a bokrok közé indult. Néhány lépésnyire egy bokor sűrűjében eszméletlenül állapotban lévő, vérben fekvő embert talált, akinek kezében még füstölt egy revolver. A mentők megállapították, hogy az illető öngyilkosságot követelt el magy, hogy egymással négyyszer lőtt saját magára. Három golyó a fejébe hatolt, egy pedig a tüdőjébe. Reménytelen állapotban vitték a Rókus-kórházba. Személyazonossági okmányaiból kiderült, hogy az illető Mátyas Imre 32 éves fővárosi irodás. Tettenek okát nem tudják.

— Halál a vonaton. Vasárnap délután a Miskolcra Budapest felé haladó vonaton hirtelen rosszul lett és össetett Lempel Lipót né 58 éves, hevesmegegy kereskedő felesége. Miro orvosi segélyt tudtak nyújtani, a szerencsésnek ni kiszívetted. Hottestett a törvényszéki orvostani intézetbe szállították.

— Strómatják a nyaralók lakását. Fröm Pál tisztviselő Vörösmartye utc 15. szám alatti lakását - míg tulajdonosa Budakeszi nyaralójában tartózkodott - ismeretlen tettesek teljesen kifosztották. A rendőrség erőlyen nyomozást folytat a tettesek kézrekerítésé iránt.

— Két évi börtön állásközvetítéért. Lechmann Antal mérszárossegéd sokáig állás nélküli időgöngt a fővárosban s miután nem volt egy betető fatatja som, különböző családokra veteleddott. Először két ismerőst, Pollach Bélát és Hajdu Józsefet esapta be akiktól azaz az ígértevel, hogy kedvezményes áru szírt tud nekik szerezni, 225.000 koronát esalt ki. Majd Selyem Mihály és Parkos Kálmán mérszárossegédek elhittették, hogy miután áll nekik 30 állást szerezni a közvagyáonban, ha neki 650.000 koronát fizetnek. A két embernek utolsó megtakarított pénze volt ez az összeg, de nem sajnálták s odaadták Lechmannnak, aki a pénzt elkötötte, de állást nem szerezett nekik. Főjelentésükre a rendőrség letartóztatta Lechmann, a bíróság ma kétevt börtönre ítélte.

Egerváry és Társa szobrász- és lakberendezési műiparvállalata Budapest VIII, Üllői út 52/b Hívó telefon: József 102-36 Különleges műbútorok, művészi faeszközök, interieurök

Teherautók és pótkocsik 1-15 tonnás hordóképű és 3-5 gógló nagy városutakban legelőszömben kaphatók AUTOMOBIL RT. teherautótelepén Budapest V. kerület Csanády ucca 3. Telefon: 48-37.

A pénzügyi kormány és az ércpénzforgalom

Általában meglehetősen kedvezően fogadták a gazdasági körökben nem régen a kormány abbéli nyilatkozatát, hogy egyelőre nem lehet a kemény pénz bevezetésére gondolni, miután ennek a jelenben még számos akadályja van. A kormány nyilatkozatában nyilván az az aggodalom húzódott meg, hogy a korona stabilitása még nem befejezett tény, s enélkül pedig az ércpénzek a forgalomba való bevezetése korántsem szaporíthatná a fizetési eszközök mennyiségét, miután mindenki csak teaurálán a kemény pénzt.

Jó helyről nyert információk szerint ez nem jelenti azt, mintha a kormány hosszabb időre feladta volna az ércpénz kibocsátásának tervét, hanem csupán azt a taktikailag kedvező időpontot akarja kivárni, mikor az ércpénzek a forgalomban való megjelenése valóban hathatósan hozzájárulhat a pénzügyi körök enyhítéséhez. A kormánykörök azzal számolnak, hogy

már a jövő év első hónapjaiban sor fog kerülni az ércpénz kibocsátására.

A Hitelbank ajándéka a tisztviselőknek Ullmann Adolf báró jubileuma alkalmából. A Hitelbank személyzete a jövő hónapban fogja megülni Ullmann Adolf bárónak, a Hitelbank illusztris vezérigazgatójának 50 éves szolgálati jubileumát. A bank vezetése ebből az alkalomból a tisztviselőknek — kezdve a legmagasabb rangúakat — külön jutalmat fog juttatni, melynek nagysága egyenlő lesz a fizetésével.

Erősen csökkent a dunai hajózás konjunktúrája. Még a tavaszi hónapok során általános volt a vélemény, hogy a hajózási vállalatokra az idén kifutó konjunktúra vár a bőségesnek ígérkező termés miatt. Most azonban, hogy a terméshez fűzött várakozások alaposan lecsökkentek a kislít, hogy Románia és Jugoszlávia éppen csakhogy el fogják magukat láthatni a számottevő terményexportról szó sem lehet — meglehetősen gyenge szállítási kampány előtt állanak a dunai hajózási vállalatok. Az angol tőke, mely annakidején a dunai hajózási vállalatokba belekapcsolódott, már hosszabb idő óta csendes rezignációval kénytelen megállapítani, hogy egyelőre szó sincs az investált összegek megfelelő jövedelmezőségéről, viszont a hajózási papírok piacra dobása a már régtől fogva tartó lángha tözsed irányzat mellett egészen megdöbbentő eredménnyel járna. Az angol tőkések tehát mit tehetnek mást, mint hogy megfelelő angol hiteggörrel és flegmával várják az idők jobbrafordulását.

Megindult a bankok betétfizete. Több oldalról nyert információk szerint a korona stabilitásának egyik örvéndetése következménye gyanánt — habár lassan és habozva — mégis csak megindult újból a bankok betétfizete. A betéteknek a bankok felő való áramlása egyelőre természetesen még igen kis mértékű s főként a vidék részéről jelentkezik, a bankok mégis remélik, hogy a termelési kampány lebonyolítása után igen tekintélyes pénzüsségek fognak betétek alakjában elhelyezést keresni.

Nincs pénzüki a banktisztviselőknek a kedvezményes árúkelet átvételére. A Kereskedelmi Bank e hónapban is — mint máskor — egy egész sor háztartási cikket szerzett be a tisztviselői számára. Am nem bizonyítja jobban a tisztviselői borzást elszegényedését, mint az a körülmény, hogy a tisztviselőknek alig harminc százaléka tudja csak — készpénzítés ellenében — átvonni az árúkeletet, míg a többiek számára a bank kénytelen volt hitelezni a szükséges összegeket. A bank augusztus 1-én szándékosan levonni a fizetésekből az így előlegzett összegeket.

KÖZGAZDASÁG

A Pénzügyi Központ készen áll, hogy a bankok fuzióját elősegítse

Pásztor Miksa kincstári főtanácsos, a Pénzügyi Központ h. vezérigazgatója a hitelválság, tőzsdepangás és a rezsikrizis következményeiről

A legaktuálisabb, legtöbbit emlegetett, egyben legfájdóbb problémák egyike a *bankproblema*. Egyelőre még a nagy leépítésnél tartunk és a régi budapesti pénzüki és a szédítő arányú bécsi bankkrach ellenére is teljesen értetlen — itt csak egy-két kurzusvállalkozás és egy-két egészen obskurus kis alkalmi bankocská puszta el, a háboru előtt alakult intézetek kivétel nélkül abszolút intaktok, a konjunktúrális alakulások nagy része pedig ugyancsak értetlenül keresi a beolvadás lehetőségét. A vidéken már teljes erővel folyik a beolvadás folyamata, az Általános Takaréki egy év alatt négy vidéki érdekeltséget olvasztotta magába, ezek, mint főlökök működnek tovább. Hasonló eljárásra készül a Hitelbank, a Kereskedelmi Bank és a Leszámitoló Bank a vidéken, de meg kell kezdődnie a bankfuzióknak Budapesten is. A Pénzügyi Központban, amelyre nagy feladatok várnak a most következő válságos időkben, erről a kincstári főtanácsos, a Központ helyettes vezérigazgatója a következőket mondta a *Hétfői Napló* tudósítójának:

— A Pénzügyi Központ fejlődése során elérkezett legnehezebb feladata teljesítéséhez; most kezdődik tulajdonképpen az a munkája, amelyre hivatott és rendeltetett — a *válsággal küzdő intézetek megsegítése, fölszámoltatása*. Nem újság, csak egyszerű és szomorú igazság, hogy most a *hitelválság, a tőzsdepangás és a rezsikrizis* legnehezebb napjait éljük és bár bizonyos, hogy például *egy olyan összeomlás, mint amilyen a bécsi Depositenbanké, nélkül teljességgel elképzelhetetlen*, résen kell lennünk, hogy mindenféle összeomlás megakadályozzuk és ha másként nem lehet segíteni, *legalább a tisztességes fölszámolást minden esetleg bamba jutó intézet számára lehetővé tessük.*

— Ez a Pénzügyi Központ igazi rendeltetése és én nyugodt lélekkel mondhatom, hogy a *Központ készen áll arra, hogy a pénzügyi intézetek fölszámolását, vagy ami ennél kiadatósabb, egyesülését, egybeolvadását teljes erővel segítsen, és az esetleg válságba kerülő intézeteket hitellel támogassa.*

A gabona-határidőüzletek csak a határok megnyitása után kezdődhetnek meg

Nagy Andortőzsdebizománysnyilatkozata

A legutóbbi idők során — miként ismeretes — szerlelt megelénkült a gabonatózsde s amilyen arányban esőnésebb lesz az értékpia, olyan mértékben fokozódott az árutőzsde látogatottsága, szóval a konjunktúra — láthatólag — áthúzódott az árupiacra. Már is hallatszanak oly hangok, hogy a gabonahatáridőüzletnek küszöbön álló bevezetésével az értékpiacon működő, de jelenleg egzisztenciájukban veszélyeztetett bizománysnyok bő alkalmat nyerhetnek az üzleti tevékenységük folytatására. Az eredeletre a gabonapiacra működő ügynők természetesen nem igen nézik jó szemmel az értékpiacon tözsedelőtagnak a gabonapiac felő való orientálódását, de egyelőre a viszonyosság elvénél fogva mit sem tehetnek e jelenség ellenében. Az értékpiacon egy konjunktúra idejében — tudvaleg — ugyancsak ellepték a gabonapiacra a tőzsde értékpiacon részt s ott rengeteg ügylet bonvittottak le, anélkül, hogy ebben őket bárki is akadályozta volna.

Kérdést intéztünk egyébként e jelenségre vonatkozólag Nagy Andor tőzsedtanácsoshoz, aki a következőket mondta:

— A gabonahatáridőüzlet visszaállításáról egyelőre még nem beszélhetünk, miután ennek — tudvaleg — az az első követelménye,

hogy az ország határai megnyíljanak. Jelenleg azonban még mindig hiányoznak ehhez a megfelelő kereskedelmi szerződések. Másfelől azonban tagadhatatlan, hogy a gabonapiac reszanszánt a határidőüzletek bevezetése fogja előidézni.

— Azt a körülményt, hogy az értékpiacon mostanában egyre többen jönnek át az árutőzsde, egyáltalán nem tartom valami aggasztó jelenségnek. Mindenképpen a szabad versenynek és forgalomnak vagyok híve s így e helyen sem tudnék létkeskedni a korlátozó sokort. A régi gabonapiacgyűléket nem kell féltetni. Ezeknek megvan a széleskörű, kipróbált összeköttetések, amelyek birtokában nyugodtan nézhetnek szembe a jövővel. Utóvégre az eladásra felkészült gabonát valahonnan be is kell szerezni s ehhez máris bizonyos kiépített relációk szükségesek, mert különben az ujdonsült gabonapiacgyűlések csunyan rázhatja a gabonapiacot kricsmására. A gabonapiacgyűlék körében ugyan némi idegesség tapasztalható, azonban ez a mai nappal gazdasági viszonyok között mindenképpen érthető. Tagadhatatlan viszont, hogy a határidőüzletek visszaállítására egész sor egzisztenciánkat nyújthat új keresési lehetőséget.

Üzlettelena magánforgalom

Üzlettelena volt ma az értékpiacon. A spekuláció rendkívül tartózkodó. A hangulatra nagy hatással vannak a londoni konferenciáról érkező ellentétes hírek. Teljes nyári esőid uralkodik az egész vonalon. Tájékozott árnyolamok ezek: Magyar Hitel 580, Osztrák Hitel 170, Kereskedelmi Bank 1260, Ganz-Danubius 3150, Georgia 470, Kőszén 3120, Pesti Hazai Takaréki 3700, Salgó 590, Cukor 2725, Földhitel 365, Fegyver 1515, Általános Takaréki 160, Ingatlanbank 240, Általános Bank 12, Östermélő 235, MFTK 305, Rézvényésűr 290, Nova 165, Budapesti Gáz 134 ezer.

A krumpli és a kukorica terméskilátásai megjavultak

Az OMGE szakvéleménye a terméshelyzetről

A pénteki országos esőzés eléggé tartósan bizonyult. Csapadék volt szombaton és vasárnap is és az esőzés megtartotta országos jellegét. Eppen ezért a gazdák biznak abban, hogy ez az eső is hatással lesz a kapasnövényekre, ha pedig rövidesen újra tartósabb esők kapna a föld, alaposan megjavulna a termés várható eredménye.

Szakszerű felvilágosítást az OMGE-hez fordultunk, ahol a következőket mondták:

— Bár az eső kissé elkészt, mégis hatásosnak ígérkezik, amennyiben előreláthatólag helyre fogja hozni a kapasnövényekben az elmúlt hetekben a száraz időjárás által okozott károkat. Különösen a krumpli és a répa sinylette meg a júliusi szárazságot, bár a kukorica is visszamaradt, aminek főoka az, hogy a júniusi tavaszi esők gyors fejlődést eredményeztek és így a júliusi szárazság a szokottnál erősebben éreztette hatását.

— Meg lehet állapítani, hogy az esőzés hatása alatt

a kukorica és a krumpli terméskilátásai megjavultak.

Ha még egy kis esőt kapnánk, a kapasnövényekben jó termés volna várható.

— Szüksége van esőre a szőlőnek is, sőt a most esedékes tarlóhántási munkálatok is csapadékot igényelnek.

A Magyar Általános Kőszén-lezámitlója a szénárakat. Mint értesülünk, a Magyar Általános Kőszén-lezámitlója az azzal a tervvel foglalkozik, hogy már legközelebb le fogja szállítani a szénárakat. Erre a lépésre a MÁK-ot az egyre elősebb való külföldi konkurencia kényszeríti. Ismert tény ugyanis, hogy a jelenlegi belföldi szénárak mellett körülbelül gazdaságosabb a nagy kalóriájú porosz szének felhasználása nagy ipari mint egyhő célokra. Információk szerint a MÁK már augusztus 1-től kezdve egyelőre 10%-kal csökkenteni fogja a szénárakat.

A Belhőzjáró Rt. terjeszkedése. A Belhőzjáró Rt. és a romániai „Granaria” nevű hőzjáró társaság között újabban fuzúós tárgyalások indultak meg, melynek eredménye gyanánt a „Granaria” rövidesen bele fog olvadni a Belhőzjáró Rézvénytársaságba. A „Granaria” Romániának egyik legtekintélyesebb hőzjáró vállalat, eredetileg olasz alapítás s igen tekintélyes hőzjárókkal rendelkezik, ami most a Belhőzjáró kommandóba alá fog kerülni.

SZAKORVOSI

rendelői és nembeteg részre. Rendelés egész nap. Rákóczi-út 32. I. em. I. Rókussai szobában.

88 ezer kor. pária a hitendő minőségű fehérről cipőnek. Egész finom minőség. 125 ezer K.

90 ezer kor. Tennis, torna, strand stb. cipők szürke és barna színben. Vaslap, vörös gumisólymával. Férfi nagyságban 120 ezer K. Gyermek részére 70 és 80 ezer korona.

190 ezer kor. pária a legfinomabb minőségű, valódi duplatipú és franciá fazonú, egész fa bívartótalpra előtűtött. Férfi nagyságban 240 ezer.

120 ezer kor. pária garantált legjobb gyártmányú fehérgyermekvaszoncipőnek. 27-30 számig. 135 ezer kor. pária 30-35 számig.

190 ezer kor. a legjobban min. gyönyörű francia faron, szoros, ráman varrott férfi fehérrész vaszoncipő.

50 ezer kor. pária 18-22 számig a valódi tehénbőrvaszoncipő.

190 ezer kor. a minőség 23-26 számig 60 ezer K. 70 ezer kor. 30-35-ig 85 ezer korona.

Női cipők 35-39-ig kivételben 80 ezer K. Férfi és nőcipők most leszámitott árban.

BŐRÖND- ÉS BŐRDISZMŰÁRUT

legelősebben vásárolhat: **SCHWARCZ** bőrdisznó- készítőnél.

VIII, BAROSS-TÉR 3. SZÁM

SCHÄFFER cégénel, Budapest, I. ker., Döbrentel tér 4-6. szám

Teléfono: 5-71.

Kereskedőnek engedély. Vidékre utaváltéll.

Akcio az olimpiászok ellen

Páris, június 26.

A Chicago Tribune párizsi kiadása newyorki táviratot közöl, amely szerint az amerikai körök nagyon kellemetlenül érintik az olimpiai játékok történet egyes incidenseit. Ennek fogva lehetségesnek tartják, hogy

a legközelebbi olimpiászra, amelyet tudvalevően Amerikában akarnak megtartani, csak tíz év múlva kerül sor

Ezáltal azonban az a lehetőség is, hogy egyáltalában nem lesz több olimpiai verseny, mert a mostani incidensek azt mutatják, hogy a versenyzők ellenszékessége esetleg az egyes népek között fennálló jóviszonyt is befolyásolhatja. Az amerikai közönséget nagy örömmel tölti el az amerikai versenyzőknek az olimpiázon aratott számos győzelme, a közvélemény szerint azonban ezek a győzelmek nagyon drágák, ha miattuk egyes nemzetek barátsága veszett el.

Befejezték az olimpiázt. Párisból jelentik: Az olimpiai játékokat ma ünneppélesen befejezték. Magyarország a végleges sorrendben kilencedik helyre jutott.

Az ESC atlétikai viadala

Szűlőcsén tartotta meg az Egyetértés Sport Club nagyrészt II. osztályú és -hendiok-számokból álló atlétikai viadalát a margitszigeti sporttelepen. A kisebb felosztást talaj hátrányosan befolyásolta az eredeimények. A rendezés kitűnő volt, a rossz előnyösítés azonban teljesen meghamisította az eredményeket.

- Eredmények:**
- Súlydobás, előnyverseny.** 1. Forbáth (FTC) 0 em. előny 1401 cm. 2. Gyurkó (FTC) 1897 cm. 3. Schön (OTE).
- 100 méteres síkfutás, II. osztály.** 1. Winter (KAOE) 11.9 mp. 2. László (MTK). 3. Steinmetz (KAOE).
- 800 méteres síkfutás, előnyverseny.** 1. Markótványi (ESC) 45 m. előny, 2. perc. 2. Kern (MTK) 50 m. előny. 3. Braun (ESC). 4. Szabadkay (FTC).
- Magasugrás, előnyverseny.** 1. Újhegyi (HBTE) 10 cm. e. 170 cm. 2. Steinmetz (KAOE) 15 cm. e. 170 cm. 3. Steiner 1500 méter, 1. osztály. 1. Nagy Sándor (BEAC) 4:14.2 mp. 2. Kulcsár (MAC) 4:18 mp. 3. Leichtag (MTK).
- Távolugrás, előnyverseny.** 1. Sinkásch (FTC) 45 cm. előny, 668 cm. 2. Püspöky (MAC) 0 m. előny, 663 cm. 3. Kehrer (BEAC).
- 500 méteres gyaloglás.** 1. Fekete Mihály (ESC) 24:19. 2. Hegedűs (MÁV). 3. Hajdu (MÁV).
- 5x400 méteres II. osztály staféta.** A) csoport 1. KAOE (Winter, Tolcsiner, Balázs, Steinmetz, Vida) 4:47.3 mp. B) csoport 1. FTC (Pakurár, Róthász, Kertész, Krieger, Szabadkay) 4:46.4 mp. 2. ESC.
- 200 méteres síkfutás, előnyverseny.** 1. Tordy (SvTC) 23.4 mp. 2. László (MTK). 3. Kehrer (BEAC).
- 1000 méteres síkfutás, előnyverseny.** 1. Horváth József (Nagykanizsa) 800 m. előny 32:38 mp. 2. Kádár Béla (ESC) 83:21 mp. 3. Czidina (FTC) 83:33.6. 4. Kulcsár (MAC).

Rádión-Amatőrök!

Rádió készülékek összeállításához az összes alkatrészek

kristálydetektor, selyem- és emaltuzsok minden méretben legújosabb beszerzéseik:

Nápolyi Miklós műszaki vállalat V. V. Thököly út 17. Tel. 1. 49-44. — Vízpartonál, körjelen ajszablat

BRILLIANSOK

gyönyörű, régiések mindenkinél drágábban veszek Székely Emili, Károlyi-utca 57 (Teréztelepment szemben)

Frakk és szmoking

öltönyt készítenek, keszvet használt újrának legújosabbban készítenek. Székely Emili, Károlyi-utca 57. Telefon 203-26

SPORT

A síófoki uszóverseny

A Magyar Uszók Egyesület hagyományos nyári uszóversenye még a szokottnál is nagyobb érdeklődés mellett zajlott le. A vasárnap reggel indított különvonalat zsúfolásig megtelt és ellenére a kellemetlen, borongós időjárásnak, a különvonal utasai között ott láttuk kivétel nélkül a sportársadalom vezető egyéniségeit. Ugyyszólván valamennyi sportegyesületünk testilegleg rándult le a síófokra és a kitűnően sikerült uszósportünnepeleknél ez a körülmény adott díszes keretet. A rendezés elsőrangú volt és a MUE kitűnő rendező-gárdája a legnagyobb sikert érte el a precíz rendezés.

A versenyről a Hétfői Napló kiküldött tudósítója a következőképpen számol be: **Balaton hosszútávú bajnoksága.** Táv 2000 méter. Bajnok: Szágritz (Eger) 38:50 mp. 2. Hollós Béla (IITVE) 40:45 mp. 3. PáhoK (TCO). **Csapatversenyben** 1. NSC (Németh, Kárpáti, Pogány) 15 pont. 2. IITVE 17 pont. 3. MUE 28 pont. Az NSC a vándordíjat a győzelmeivel végleg megnyerte.

Hölgybajnokság. 2000 méter. Bajnok: Keresztury Kamilla (FTC) 53:35 mp. 2. Albecker Nelly (MUE). 3. Filles Elza (MUE).

Juniór verseny 1000 méter. 1. Németh (NSC) 42:20 mp. 2. Hajdu (VAC), 3. Vaksics (MUE). **Bardósi Porszolt Gyula emlékvorseny**

100 méter. 1. Gáborfi Antal (NSC) 1:9.4 mp. shwimm-ower.

Melúszás főverseny. 1. Farkas (NSC) 1:27.3 mp. 2. Hollós (III. ker. TVE) 1:31.2 mp. 3. Massányi (MUE).

100 méteres melúszás hölgyeknek. 1. Fesz Franciska (NSC) 1:48 mp. 2. Brieha Olga (III. ker. TVE).

Hátúszás főverseny. 100 méter. 1. Holba (III. ker. TVE) 1; 25.6 mp. 2. Perlaki (NSC) 1:25.3.

Ifjúsági melúszás, 200 méter. 1. Susztrovics (MTE) 3:36.88 mp. 2. Gyán (FTC) 3:37.7 mp. 3. Glüeck Teddy (VAC) 3:37.8 mp. Szép verseny!

3x100 méteres vegyes staféta. (Elsőnr György vándordíj.) 1. SNC Farkas, Perlaky, Gáborfi) 4:36.2 mp.

Hölgy hátúszás főverseny. 1. Kraszner Kató (III. TVE) 1:42.2 mp. 2. Sipos Manó (NSC).

Juniór vegyes staféta 3-szor 100 méter. 1. MUE (Sommer, Nagy, Kindl) 4:52 mp.

Műugrás. 1. Nagy Károly (FTC) 3 helyezési pont. 2. Várhegyi (OTE) 6 h. p. 3. Garai (VAC) 9 h. p.

3x100 méteres hölgy-vegyes-staféta. 1. NSC (Fesz, Sipos, Dénes) 5:28.4. 2. MUE (Beneze, Forgács, Ulrich).

A pontversenyt a síófoki ifjúsági vándordíjért az NSC nyerte 20 ponttal.

Mi van a testnevelési törvény végrehajtásával?

Végrehajthatatlan a testnevelési törvény. A kötelező sportolás csak utópia marad. Testnevelést alap a holdban — Telfés érzékletenség a testnevelés iránt

Körülbelül egy esztendővel ezelőtt az egész ország örömmel üdvözölte a testnevelési törvények törvénybe iktatását. Meg volt róla győződve mindenki, hogy ez az egyetlen hatásos nemzetvédelmi eszköz, annál is inkább, mert a tervezett törvény legfőbb célja a kötelező sportolás elrendelése volt. Izgatott várakozás előzte meg a törvényjavaslat nemzetgyűlési tárgyalását, mindaddig pedig, míg ez bekövetkezett, a kormány a hivatalos és félhivatalos kommunikáció ezreit becsapta a szélnek.

Megkezdtek az ankétákat és februárban végre megjelent a törvényjavaslat és annak végrehajtási utasítás, amely a legnagyobb örömet keltezte az ország minden részében. A törvényjavaslat elrendelte a 21 éven aluli ifjak sürgős összehívását és azok kötelező sportolását. A középiskolai ifjúság részére állami sporttelepek azonnali építését. Az iskolán kívüli ifjúságnak Levente-egyesületekbe leendő szervezését, a gyárakat, ipartelepeket továbbá nagybirtokokat pedig kötelezte, hogy 21 éven aluli munkásoknak haladéktalanul sporttelepeket építsenek, az üzemekben alakítandó Levente-egyesületek révén pedig fiatalok munkásait testnevelésről gondoskodjanak. A törvényjavaslat a községeket is utasítja a fenti egyesületek megalakítására, egyben pedig a törvény öné határozmányainak megszövegezte megfelelő büntető-szankciókat alkalmaz.

A testnevelés intenzív oktatására a végrehajtási utasítás tartalmaz intézkedéseket. Elrendeli a testnevelési oktatók kiképzését. Végül pedig gondoskodik a testnevelési intézmények fenntartási költségeinek fedezéséről. E célra létesíti a törvényjavaslat a „Testnevelési alap”-ot, amely a totalizátorból dotálódik. A törvényjavaslat során kívül került a nemzetgyűlés elé, amely azt sürgősen, de görögül-főny mel-

lett, bombasztikus előadói javaslat után egyhanguan elfogadta.

A testnevelésre kötelezett ifjak összehívása lázas gyorsasággal megindult és valószínűleg be is fejeződött.

Törvény tehát van. Testnevelésnek, vagy pláne kötelező testnevelésnek ellenben híre sem hangoz.

A gyárak és ipartelepek sporttelepeket ezidőszáig nem építhettek. Elsősorban azért nem, mert ez súlyos milliárdokba kerül, új hatalmas összegeket pedig a mai súlyos gazdasági viszonyok közepette nem nélkülözhetnek, másodszor pedig nem is érnének ezzel célt, mert amíg a kormány nem hajtja végre a törvényt, addig ennek ugyem volna semmi célja.

Sporttelepek létesítéséről sem tudunk. Sem a középiskolai, sem pedig az iskolán kívüli ifjúságnak nem áll rendelkezésre sporttelep, ahol nemhogy kötelezőleg, de önkéntesen is sportolhatnának. Sőt a meglevő nagy egyesületek sem tudnak sporttelephez jutni. A Vasasok sportegyesülete, ahol körülbelül öt-hatezer aktív sportoló van, hiába ostromolja a fővárost, hogy egy általa kijelölt parlagon haveró telket adjon, nem ingyen, hanem pénzért, hogy testnevelésre nagyon is rászorult tagjainak sportolási lehetőséget nyújtsa.

A testnevelési alapra a totalizátor-adókból ugyan befolyik a pénz, hogy azonban az milyen célra lesz fordítva, az egyelőre ismeretlen. Egyelőre csak azt látjuk, hogy a diákok és a testnevelésre kötelezett fiatalok munkások, tisztviselők és kereskedelmi alkalmazottak kezébe kerül a pénz, és az alorhájukban sportolnak, felszerelés és pálya nincs és — úgy látszik — nem is lesz.

A testnevelést törvényből és végrehajtási utasításból tehát nem maradt egyéb, mint a népjóléti miniszter beszédeként és az előadói javaslat szövegráinak tömege.

Magyarország 50 kilométeres motorvezetési bajnoksága

Bajnok: Tóth István (MTK)
A Rákosszentimihályi Testvérek Köré rendezésében bonyolították le vasárnap délután a Millenáris-pályán az 50 kilométeres motorvezetési bajnokságot. A bajnok címet Tóth István (MTK) nyerte el, aki a látót 59 per 46 másodperc alatt futotta be, maga mögött hagyván Pirity Jenőt és Tóth Gyulát.

Eredmények:
Magyarország 50 kilométeres motorvezetési bajnoksága. Bajnok: Tóth István (MTK) 59:46. 2. Pirity Jenő (FTC), 3. Tóth Gyula (MTK).

Az RTK nagydíja. 1. Pirity Jenő (FTC), 2. Pfeiffer (Edison), 3. Mazák (MTK). **Tandem-verseny.** 1. Szilágyi-Pfeiffer (Edison), 2. Velvart-Mazák (MTK), 3. Pirity-Eigner (FTC).

Főverseny. 1. Pirity (FTC), 2. Masák (MTK), 3. Pfeiffer (Edison), 4. Eigner (FTC).

LÓSPORT

Káposztásmegyeri versenyek

Juliusi meeting. Második nap. A Pestvidéki Versenygyűlet megyei versenyeit a borús, eszté idő dacára is nagy közönség nézte végig. Az egyes versenyekben igen szép kiemelkedések láttunk ugyan, de a nap eseménye magú csak a női vadászgránit volt, amelyben férfiakat is megszégyenítő lovaslátsok láttunk. Különösen megérdemelt minden dícséret Berg Miksné báróné, ki Réka nevű lován gyönyörű lovaslátsok produkált úgy az egyes ugrások saival, mint kitűnő idejével meg is nyerte a versenyt. Teljesen hibátlanul hasonló bravúrral lovalgáltak: Gyürky A. grófnő, Reves Connie és T. Polnay Lucy öröklőgye is.

Részletes eredmények:
I. Gátverseny. 200 m. A Relache-Rerrari párharcból, mely gyönyörű átnist eredményezett, fejhosszal Relache került ki győztesen.

1. Relache (7-10 r. Binder), 2. Ferrarid (p. Csató), 3. Merengő (12 Selmecky). F. m. Varázs, tejh., rossz-3-k. Tot.: 1000:1700.

II. Akadályverseny handicap. 4800 m. 1. Rába (14 Patáki), 2. Firouzhe (8:10 r. Binder), 3. Borbély II. (2 és fél Selmecky), 2 és fél h., rossz 3-k. Tot.: 1000:2500.

III. Handicap. 1600 m. Forban vezé Papushós és Adut előtt, Fruzi lovalgal. Forban már nyeregnők látszák, de kívül-ről nagy ruseg jön Fruzi és nyakhosszal nyer.

1. Fruzi (8 Balázs J. IL), 2. Forbán (p. Stenzl), 3. Chicago (3 Kovács L.). F. m. Adut, Santolina, Makra, Papushós. Nyakh., 3 h. Tot.: 1000:11.800:2000:1300:1500.

IV. Hódmezőkés gátverseny handikapja. 2400 m. Criket vezet Völgyi, Ne mókász és Xerxes előtt a két a sorrend fordulóig nem változik. Itt Xerxes vezet a vezetést, azonban az utolsó gát után Csánád ostor alatt jön és könnyen nyer Daisy és Xerxes ellen.

1. Csánád (8 Tam), 2. Daisy (4 Selme-czy), 3. Xerxes (2 Rakovsky). F. m. Völgyi, Criket, Fama, Ne mókász, Fruzi, Diavoli, Elly IL, Bónika és Feldecsény. Hódmezőgyöhdessz, 1 és fél hossz. Tot.: 1000:15.900:3100:1600:1600.

V. Weller-handicap. 900 m. Maladroit ugrik el legjobban és vezet a távig. Itt Morinda és szivtelen időelőbe veszik a három 16 éves kiemelémből Maladroit kerül ki győztesen Morinda és Szivtelen ellen.

1. Maladroit (4 Hofbauer), 2. Morinda (1 és fél Stenzl), 3. Szivtelen (4 Kovács). F. m. Faluszecy, Jumper, Racker, Ka-F. m. Marmara, Fráulein IL, Pasca, tejh., tejh. Tot.: 1000:6500:1900:1500:1600.

VI. Hölgyek vadászgránitja. 1. Berg Miksné báróné: Réka, 2. Gyürky A. grófnő: Tisza, 3. Reves Conni úrnő: Kéryes; T. Polnay Lucy úrnő: Labanc, holtverseny.